

Fodorné Tóth Krisztina

Egyetemi tanársegéd, Andragógia Intézet, Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar, Pécsi Tudományegyetem

Informális hálózatok – informális tudás

A (felnőttkori) tanulás három, formailag különböző módja a formális, nem-formális és az informális tanulás.

A nem-formális tanulásnak Magyarországon hagyományai vannak: a nyelviskoláknak hálózatai alakultak ki, valamint jól működnek a képzések a művelődési házakban és az amatőr művészeti iskolákban, a teleházakban. Ezekhez csatlakoztak a legutóbbi időkben újra a szabadegyetemek, népfőiskolák, valamint a civil vezeték és/vagy kisvállalkozók pályázati vagy piaci képzési projektjei.

Az egész életen át tartó tanulásnak azonban része az ismeretek megszerzése az iskolában és a hétköznapi élet bármely színterén történő tapasztalatszerzés is. Az informális tanulás a napi tevékenység (családban, munkahelyen, szabadidős tevékenység során) keretében történő, nem feltétlenül tudatos tanulási tevékenység, a mindennapi élet velejárója. Informális tanulásnak számít például a munkavégzést megkönnyítő, új program használatának elsajátítása is. A tanulás különböző formáinak meghatározásában és elismertetésében jelentős szerepet játszott az Európai Bizottság 2001-ben kiadott Memorandum az egész életen át tartó tanulásról című dokumentuma. A memorandum a különböző tanulási formákat az egész életen át tartó tanulás aspektusából elemezte és felhívta a figyelmet a nem-formális és az informális tanulás jelentőségére.

A fentiek ellenére az informális tanulással mint tanulási formával aránylag keveset foglalkozunk a felnőttképzés tervezése során, holott jelentős motivációs és hatékonysági előnyre tehetünk szert az informális tanulás modern változataiból származó ismeretek és tapasztalatok becsatornázásával a tanulási folyamatba. Mivel évtizedek óta mediatizált társadalomban élünk, a felnőtt tanulóknál is számolhatunk az elektronikus médiumokból való ismeretszerzés kompetenciájával; a 40 alatti korosztálynál pedig már sok esetben számítanunk kell bizonyos fokú internetes jártasságra is. Az internet mint médium pedig, feloldván a hagyományos elektronikus média passzív használati sajátosságait, új módon kelti életre a közösségi, illetve hálózati tudásszerzés folyamatait.

A csoportos, vagy hálózati tudás és tanulás az ember számára a csoportban élés része – hiszen a csoport éppen az együttműködés révén (aminek része a tudás megosztása is) hatékonyabb az egyénnél. A hálózati tudás (és tanulás – informálódás) aktuális formái részei minden emberi kultúrának és időszaknak (l. fonó, kukoricafosztás, klubok, szalonok, páholyok stb.) Az internet csupán új médium, és mint ilyen, a hagyományos hálózati tanulás, tudáscsere korunkban aktuális formájának tekinthető. Előadásomban az önszerveződő hálózatok internetes példáin mutatom be az informális hálózati tanulás létező jelenségét.

Krisztina Fodor Tóth

*Assistant lecturer, University of Pécs, Faculty of Adult Education and Human Resources
Development, Institute of Andragogy
Department of Distance Education and Media Technology*

Informal networks, informal learning

(Adult) learning has three different forms: formal, non-formal and informal learning.

Non-formal learning has traditions in Hungary: networks of language schools, good-working trainings of community centres, amateur art-schools, telehouses, and at our times again community colleges and tender and market projects of nonprofit organizations or small entrepreneurs.

Life long learning has also a part which is not learning in schools or learning centres, but learning during our everyday life. Informal learning is learning during our everyday activities (in family, at workplace, during freetime activities), which is not even conscious sometimes. For example informal learning is using a new software for our job. European Commission's Memorandum about Life Long Learning in 2001 plays a big role in definition of different forms of learning. This document analyzed different learning forms from aspect of life long learning and it called attention to importance of non-formal and informal learning. Life long learning comprehends namely off-school forms of learning, for example mediated, workplace-based or family-based learning.

Regularly we don't care much about informal learning in planning adult education processes, although we could acquire quite big motivation and effectivity advantages from pulling knowledge and experiences coming from informal learning in learning process. Living in mediated society since decades, we can calculate up competency of learning from electronic media by our adult students. By students younger than 40 years old we also have to face with some level of perfection in using internet. Internet as a medium loses passivity of using traditional electronic media and so vivifies community or network learning forms in a new way.

Group or network learning is part of living in a group of people – group is more effective than individual through cooperation, and sharing knowledge is part of cooperation. Actual forms of network learning and network knowledge are contributors of every human culture and age („fonó” or husking bee in Hungary, clubs, saloons, lodges etc.). Internet is only a new medium, and as a new medium we can consider it as the actual form of network learning and knowledge sharing of our age. In my presentation I show couple of self-animating learning network examples via internet.